

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5Csp/30/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222200977
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marek Rebej
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8222200977.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom Mgr. Marekom Rebejom v spore žalobcu: Q. X., K.. XX.XX.XXXX, O. XXX XX Y. XX, právne zastúpený: Mgr. Ondrej Barna, advokát so sídlom Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, právne zastúpeného: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 863 017, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. U r č u j e , že zmluvná podmienka v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 20.11.2013 v časti II. Poplatky, v bode 1., v znení: „Poplatok za upomienku je vo výške 25 EUR za každú vystavenú upomienku.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. U r č u j e , že zmluvná podmienka v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 20.11.2013 v časti III. Záverečné ustanovenia, bod 7., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

IV. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % v časti určenia dvoch neprijateľných zmluvných podmienok, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

V. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % v časti vydania bezdôvodného obohatenia, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 13.05.2022 voči žalovanému domáha (I) aby súd uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 3.874,05 Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.874,05 Eur, od druhého dňa po dni doručenia žaloby žalovanej, do zaplatenia sumy 3.874,05 Eur, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, (II.) aby súd určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, z 20.11.2013, v bode 1., časti II. Poplatky, v znení: „Poplatok za upomienku je vo výške 25 EUR za každú vystavenú upomienku.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, (III.) aby súd určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 20.11.2013 v bode 7., časti III. Záverečné ustanovenia, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného

zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

1.2. Žalobu odôvodnil žalobca tým, že so žalovaným uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu a to dňa 20.11.2013 Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Žalovaný mu na základe tejto zmluvy poskytol spotrebiteľský úver vo výške 5.000,00 Eur s mesačnou splátkou vo výške 108,43 Eur, s počtom mesačných splátok 96, s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 20,40 %, s RPMN vo výške 22,74 % a s priemernou RPMN vo výške 19,35 %. Jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu, ktorú uzatvoril ako spotrebiteľ so žalovaným, dodávateľom finančnej služby. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ZoSÚ), platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať: - ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ). Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 20.11.2013 neobsahuje správny údaj o výške RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 22,74 %. Hodnota RPMN sa vypočítava zo vzorca na výpočet RPMN. Správna výška RPMN podľa kalkulačky zohľadňujúcej dátum uzavretia zmluvy je 23,35 %. Nesprávne uvedenie výšky RPMN má rovnaký dôsledok, ako jej neuviedenie v úverovej zmluve, t.j. bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru. V zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 20.11.2013 je tiež uvedená nesprávne celková čiastka spojená s úverom, vo výške 10.400,54 eura. Celková čiastka spojená s úverom predstavuje v danom prípade sumu 10.409,28 eura (výška mesačnej splátky 108,43 eura x počet mesačných splátok 96), čo tiež vyplýva z výpočtu RPMN pre daný spotrebiteľský úver, ktorý súdu v prílohe predložil. Nesprávne uvedenie celkovej čiastky spojenej s úverom má rovnaký dôsledok, ako jej neuviedenie v úverovej zmluve, t.j. bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru. Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 20.11.2013 neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ, preto je predmetný úver podľa § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ, bezúročný a bez poplatkov. S poukazom na § 451 Občianskeho zákonníka uviedol, že žalovaný mu poskytol spotrebiteľský úver vo výške 5.000,- Eur, pričom on žalovanému preukázateľne zaplatil mesačné splátky v celkovej výške 8.874,05 Eur. Žalovaný sa preto na jeho úkor bezdôvodne obohatil o sumu 3.874,05 Eur.

1.3. Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 20.11.2013 obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v bode 1., časti II. Poplatky, v znení: „Poplatok za upomienku je vo výške 25 EUR za každú vystavenú upomienku“. V zmysle tohto ustanovenia sa mal zaviazat' na úhradu poplatkov za upomienky. Je neprijateľné, aby spotrebiteľ znášal akékoľvek výdavky žalovaného, ktoré mu môžu vzniknúť s vymáhaním pohľadávky, a ktoré si žalovaný sám určil pevnou sumou vopred. Výšku poplatkov za upomienky žalovaný žiadnym spôsobom neodôvodnil a aj preto ich požadovanie od spotrebiteľa odporuje dobrým mravom. K neprijateľnosti poplatku za upomienky poukázal na rozsudok Okresného súdu Skalica, sp. zn. 1C/286/2012, z 20.8.2013, z ktorého citoval: „Taktiež na poplatok za upomienku niet žiadneho zákonného nároku, nemôže patriť veriteľovi v prípade, keď si tento uplatňuje paušálnu náhradu ujmy za omeškanie.“ Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave, v rozhodnutí č. SK/0207/99/2014, z 24.3.2014, konštatovala: „V úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Slovenská sporiteľňa a.s., ktoré sú súčasťou úverových zmlúv zo dňa 10.10.2011, zo dňa 12.05.2012 a zo dňa 08.11.2012, v čl. II. Poplatky v bode 2. bolo uvedené: „Poplatok za upomienku je vo výške 25 EUR za každú vystavenú upomienku.“; Ide o neprijateľnú podmienku, ktorá je v rozpore s § 53 ods. 1 a § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, spočívajúcu v neprímerane vysokej sankcii, ktorej výška nie je odôvodnená nákladmi banky. Poplatok nereflektuje podstatné skutočnosti ako napríklad výška spotrebiteľského úveru, doba splácania, počet zostávajúcich splátok spotrebiteľa do splnenia záväzku a pod.; naopak, je stanovený pevnou sumou, ktorá nie je racionálne odôvodnená. Tento poplatok je spôsobilý ohroziť ekonomický záujem spotrebiteľa, nakoľko je neúčelný a uvedená podmienka je v rozpore s ustanoveniami § 4 zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.“

1.4. Zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 20.11.2013 obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v bode 7., časti III. Záverečné ustanovenia, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“ K neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky poukázal na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 15Co/716/2015, z 10.2.2016.

1.5. Pojem neprijateľná podmienka vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje materiálnu disproporciu ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS). Túto skutočnosť je súd povinný preveriť z úradnej moci (§ 298 ods. 1 CSP, Rozsudok SD EÚ C-240/98 až C244/98), teda v tomto prípade sa nedá uvažovať o výsostnom práve spotrebiteľa, ktorý by nebol viazaný neprijateľnou podmienkou len za stavu, kedy by sa výslovne určenia jej neplatnosti domáhal (§ 3 ods. 5 veta prvá zák. č. 250/2007 Z.z.). Neprijateľná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa. S týmto stavom sa vypořádaval aj SD EÚ v rozsudku č. C-473/00, keď uviedol, že „Národná právna úprava, ktorá národnému súdu v rámci konania o žalobe podanej poskytovateľom spotrebiteľského úveru proti spotrebiteľovi a spočívajúcej na zmluve medzi nimi uzavretej, znemožňuje po uplynutí premlčacej lehoty z úradnej povinnosti alebo na základe podnetu spotrebiteľa určiť, že podmienka obsiahnutá v zmluve medzi nimi uzavretej, je v rozpore so smernicou Rady 93/13/EHS.“ Súdny dvor judikoval, že existuje „nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalosť zmluvných podmienok a preto sa musí súd aj bez návrhu zaoberať nekalými podmienkami. Poukázal na rozsudky v spojených prípadoch Oceano grupo editoriale, Godard čl.61, Mostaza Claro čl.25-28, Pannon, uznesenie POHOTOVOSTĚ C-76/10, čl.49-51. Žalovaný podniká v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov neohraničenému okruhu fyzických osôb a znalosť zákona v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, zo 16.1.2013).

2.1. Žalovaný v podaní doručenom súdu dňa 06.06.2022 k podanej žalobe uviedol, že voči žalobnému návrhu, ktorým sa žalobca domáha vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 3.874,05 Eur primárne namietka, že žalobca netvrdí (neuvádza) žiadne konkrétne plnenia, ktoré mali dať údajne vzniknúť bezdôvodnému obohateniu na žalovanej strane a ktoré majú byť týmto údajným titulom vrátené. Poukázal, že v sporovom konaní, ako je konanie vo veci samej, v ktorom platia zásady dispozičná a prejednávacia, je zásadne vecou strán sporu tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení. Základnou procesnou povinnosťou žalobcu je teda predniesť dostatočne konkrétne a určité skutkové tvrdenia významné podľa hmotného práva, ktorými sa formuje skutkový základ žaloby. Musí zároveň ísť o priame tvrdenia žalobcu. Civilný sporový poriadok neumožňuje tvrdenia nepriame, prostredníctvom odkazu na označené alebo predložené dôkazné prostriedky. Žalobca nesplnil ani len povinnosť tvrdenia k základnému predpokladu práva z bezdôvodného obohatenia a nešpecifikoval, vrátenia ktorých plnení sa domáha. Nestačí mu totiž tvrdiť, že uhradil celkovú sumu 8.874,05 Eur, keď je aj z obsahu žaloby a jej príloh zrejme, že bola realizovaná viacerými platbami, a nie naraz. Žalobca je teda povinný uviesť, vrátenia ktorých plnení (prípadne ktorých častí plnení) korešpondujú s obsahom zmluvného vzťahu s bankou sa domáha a tvrdiť rozhodujúce skutočnosti o každom takom plnení (najmä kto, kedy, komu, koľko a ako plnil). Len voči takým kvalifikovaným tvrdeniam žalobcu môže následne v postavení žalovaného rozvinúť náležitú procesnú obranu, napr. preveriť, či skutočne išlo o platby na poskytnutý úver, či išlo o platby žalobcu alebo inej osoby, či nešlo o platby zodpovednostného charakteru, napr. z dôvodu omeškania, a podobne. Rovnako je taká špecifikácia nevyhnutná z hľadiska ďalšieho prostriedku procesnej obrany, ktorý by mal mať plne k dispozícii - uplatnenia hmotnoprávnej námietky premlčania. Žiadne tvrdenie tejto kvality však zo strany žalobcu nebolo produkované, čo je rozhodne potrebné posúdiť na ťarchu unesenia jeho bremena tvrdenia.

2.2. Voči žalobným návrhom na určenie neprijateľnosti rôznych zmluvných podmienok - v podobe, v akej boli uplatnené - namietal ich procesnú neprípustnosť. Základným procesným predpokladom takejto žaloby podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku je, aby existovalo ustanovenie všeobecne záväzného predpisu, ktoré explicitne umožňuje jej podanie. Najmä z hľadisk systematického a teleologického výkladu je obhájitelný výlučne záver, že na naplnenie hypotézy predmetného ustanovenia sa vyžaduje existencia konkrétneho zákonného ustanovenia, ktoré umožňuje podanie určovacej žaloby na riešenie presne definovanej skutkovej (životnej) situácie. Žiaden z týchto ukazovateľov však nie je v prípade žalobných návrhov na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok prítomný. Zo žalobcom odkazovaných zákonných ustanovení určite nevyplýva potrebné žalobné oprávnenie. Nemôže obstať ani procesná prípustnosť žalobných návrhov s poukazom na § 298 Civilného sporového poriadku. Nielen, že odporuje výslovnému zneniu § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku, ktoré vyžaduje existenciu „osobitného predpisu“, čo Civilný sporový poriadok nie je, ale absentuje aj tvrdenie rozhodujúcich skutočností, ktoré sú nevyhnutné pre procesný úspech v intenciách individuálneho (ako opak abstraktného) spotrebiteľského sporu. V individuálnom spotrebiteľskom spore iniciovanom žalobou, ktorá je zásadne prostriedkom slúžiacim na ochranu konkrétneho ohrozeného alebo porušeného subjektívneho práva žalobcu (čl. 1 Základných princípov, § 131 Civilného sporového poriadku), prichádza do úvahy vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky iba v prípade, ak jej obsah

akýmkoľvek spôsobom dopadá alebo má vplyv na právo, na ochranu ktorého je taký spor vedený. Žiadal žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

3.1. Žalovaný v podaní doručenom súdu dňa 19.04.2023 doplnil svojej vyjadrenie k žalobe a uviedol nasledujúce:

Aj voči žalobnému dôvodu údajne nesprávnej zmluvnej náležitosti o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“) v prvom rade namietal, že žalobca nepredniesol žiadne tvrdenie, ktoré by zodpovedalo obsahu aplikovateľných právnych noriem, naopak, tieto substituuje strohým konštatovaním: „Hodnota RPMN sa vypočítava zo vzorca na výpočet RPMN. Správna výška RPMN podľa kalkulačky zohľadňujúcej dátum uzavretia zmluvy je 23,35%.“ V prípade tohto údajného nedostatku zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 20.11.2013 ide o náležitosť, ktorá bola veľmi podrobne a pregnantne regulovaná právnymi normami. Ustanovenie § 19 a predovšetkým príloha č. 2 k zákonu č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) v znení účinnom dňa 20.11.2013 obsahovali presnú definíciu RPMN, vrátane matematického vzorca určeného na jej výpočet. Zároveň predložil vlastné tvrdenia, aké hodnoty boli použité na vloženie do správneho a zákonu zodpovedajúceho vzorca na výpočet RPMN (pripojené ako príloha k tomuto podaniu), označené tak, aby zodpovedali jednotlivým premenným v zákonnom vzorci. Ich procesný význam spočíva nielen v potvrdení, že zmluvný údaj o výške RPMN (22,74 %) je úplne správny, ale slúžia aj na ilustráciu, že tvrdenia potrebnej kvality je možné predniesť. Ak teda žalobca z akéhokoľvek dôvodu rezignoval na produkovanie tvrdení takejto kvality, ide o úplne zjavné porušenie jeho základných procesných povinností, s jediným možným výsledkom v podobe procesného neúspechu príslušného žalobného dôvodu. K úvahám žalobcu o zmluvnom údaji o celkovej čiastke spojenej s úverom uviedol, že vonkoncom nerefletoval, že posledná splátka bola mierne odlišná (nižšia) od ostatných, na čo bol výslovne upozornený v ustanovení bodu 5.5.3. Obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a. s., pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom: „Výška poslednej splátky bude tvorená zostatkom Pohľadávky Banky.“ Z hľadiska elementárnej matematiky a so zreteľom na najmenšiu menovú jednotku, ktorou je jeden eurocent, nemôže byť totiž výška úplne všetkých splátok rovnaká, ak majú byť zachované parametre úveru požadované klientmi, t. j. výška úveru, výška splátky a celková doba trvania úverového vzťahu. Táto situácia sa štandardne (a žiada sa dodať desiatky rokov nespochybnovane) vyporadúva prostredníctvom poslednej splátky úveru, ktorej výška je mierne odlišná (nižšia) od ostatných. Relevantnosť tohto vysvetlenia je v rozhodovacej praxi súdov stabilne uznávaná (napr. Okresným súdom Bratislava III v rozsudku č. k. 24Csp/43/2017-163 zo dňa 19. 06. 2018, ktorý bol následne potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 16Co/184/2018-235 zo dňa 28. 04. 2020).

3.2. V súvislosti so zmluvným dojednaním o poplatku za upomienku, žalobca úplne odignoroval aj jednoznačnú osobitnú úpravu limitov sankcií za omeškanie spotrebiteľa so splácaním úverových prostriedkov. Ustanovenia § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. zakotvujú totiž striktné limity sankcií za omeškanie spotrebiteľa so splácaním poskytnutých finančných prostriedkov - pričom právna norma tu, mimochodom, explicitne dovoľuje dojednať nielen zmluvnú pokutu a úroky z omeškania, ale aj akékoľvek iné sankčné plnenie (§ 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.). Absolútne zásadný význam má ďalej najmä ustanovenie § 3a ods. 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.: „Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.“ v spojení s odsekom 2 daného ustanovenia: „Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov.“ T. z. že až po prekročení limitu stanoveného prvým odsekom nesmú ďalšie sankcie presiahnuť výšku úrokov z omeškania. Práve tieto ustanovenia - a nie subjektívne predstavy žalobcu - kreujú právne hľadiská, ktorými musí byť pomeriavané zmluvné dojednanie o sankcii, a v prípade porušenia ktorých prichádza do úvahy účinok v podobe neexistencie nároku na sankciu nevyhovujúcu. A naopak, nemôže byť „zneplatňované“ dojednanie, ktoré je v súlade s právnou normou zavedenou práve za účelom regulácie sankcií v spotrebiteľských úverových vzťahoch. Dal tu do osobitnej pozornosti, že ustanovenie § 3a bolo do nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. zavedené novelou - nariadením vlády Slovenskej republiky č. 281/2010 Z. z., ktorého bod 8 v čl. I. jednoznačne deklaruje, že takto dochádza k vnútroštátnej implementácii požiadaviek Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Aj z tohto hľadiska je vylúčené, aby sa na dojednanie kompatibilné s transpozičnou normou - a ani žalobca v danom ohľade netvrdí a nepreukazuje opak - hľadelo ako na nevyhovujúce nárokom

ochrany spotrebiteľa. V neposlednom rade uviedol, že poukazu žalobcu na rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie č. SK/0207/ 99/2014 zo dňa 24. 03. 2014 vonkoncom nerozumie. Predmetné rozhodnutie bolo totiž rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S 91/2014-213 zo dňa 29. 04. 2016 zrušené, ktorá skutočnosť je minimálne právnomu zástupcovi žalobcu veľmi dobre známa, keďže ho už v početných predošlých sporoch vyzývali, aby v danom ohľade uvádzal úplné a nezavádzajúce informácie.

3.3. Napokon pri žalobnom návrhu na vyslovenie neprijateľnosti zmluvného ustanovenia o voľbe Obchodného zákonníka, pri ktorom žalobca rovnako na procesnú obranu nijako nereagoval, akcentoval, že už aj Najvyšší súd Slovenskej republiky sa touto otázkou zaoberal a niet jediného dôvodu, pre ktorý by sa konajúci súd mal od záverov najvyššej súdnej inštalácie odkloniť. V rozsudku sp. zn. 7Cdo/294/2019 zo dňa 28. 02. 2022 Najvyšší súd Slovenskej republiky totiž presvedčivo a jednoznačne postuloval: „K dohode o uplatnení Obchodného zákonníka považoval dovolací súd za nevyhnutné doplniť, že aj napriek tomu, že vzťah založený Zmluvou je absolútnym obchodnoprávnym vzťahom v zmysle § 261 ods. 6 pís. d) Obchodného zákonníka, ide o právny vzťah založený spotrebiteľskou zmluvou. Ak teda spotrebiteľská zmluva odkazuje na aplikáciu Obchodného zákonníka, tento sa bude aplikovať v prípade, ak bude mať za následok priaznivejšie podmienky pre spotrebiteľa. V dôsledku toho, ak by došlo k rôznej právnej úprave rovnakého inštitútu, napr. premlčacej lehoty, tak Občianskym zákonníkom ako aj Obchodným zákonníkom, tak by sa aplikovala občianskoprávna úprava upravujúca tento inštitút pre spotrebiteľa výhodnejšie a naopak napr. pri uznaní záväzku začína plynúť v režime Obchodného zákonníka 4-ročná premlčacia doba, kým v režime Občianskeho zákonníka až 10-ročná premlčacia doba, tak by sa aplikovala obchodnoprávna úprava.“

4. Súd na prejednanie a rozhodnutie sporu nariadil viaceré pojednávania. Na pojednávanie nariadené na deň 20.06.2023 súd riadne a včas predvolal právneho zástupcu žalobcu a právneho zástupcu žalovaného, pričom obaja právny zástupcovia sa na pojednávanie dostavili.

5. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že za plnenia žalobcu považuje všetky jednotlivé čiastkové plnenia splátok, ktoré sú definované ako splátka vo výpisoch žalovaného za obdobie rokov 2013-2018, čo v ich súčte tvorí sumu, ktorú uviedol v žalobe. A pokiaľ ide o predmet bezdôvodného obohatenia, poukázal na splátky z 27.02.2018, 15.02.2018, 15.01.2018, 15.12.2017, 15.11.2017. Na základe uvedených splátok došlo k zaplateniu nad sumu istiny a teda tieto splátky zaplatené byť nemali, preto tvoria bezdôvodné obohatenie.

6. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a to zmluvy o splátkovom úvere, výpočtu RPMN pre spotrebiteľský úver pomocou internetovej kalkulačky, prehľadu údajov použitých na výpočet RPMN, obchodných podmienok, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

7.1. Zo Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.11.2013 uzatvorenej medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom vyplýva, že jej predmetom bol spotrebný úver na čokoľvek vo výške 5.000,00 Eur. Zmluva v časti I. ďalej obsahovala nasledujúce náležitosti: Typ a výška úrokovej sadzby: fixná do splatnosti, 20,40 % ročne v deň uzatvorenia Úverovej zmluvy, v ktorej je zohľadnená zľava z úrokovej sadzby vo výške a za podmienok uvedených vo zverejnení; Výška splátky a splatnosť: 108,43 Eur mesačne, k 15. dňu v kalendárnom mesiaci; Splatnosť prvej splátky: 15.01.2014; Splatnosť úrokov a Poplatkov: mesačne, ku dňu splátky v kalendárnom mesiaci; Počet splátok: 96 mesiacov; Konečná splatnosť úveru: 15.12.2021; Ročná percentuálna miera nákladov: 22,74 %; Priemerná hodnota RPMN: 19,35 %; Celková čiastka spojená s úverom: 10.400,54 Eur; Predpoklady použité na výpočet RPMN: úver bol poskytnutý okamžite a v plnej výške, dlžník bude plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách uvedených v úverovej zmluve. Dohodnutý typ a výška úrokovej sadzby platí až do skončenia úverového vzťahu za predpokladu, že dlžník počas celého obdobia trvania úverového vzťahu spĺňa podmienky pre poskytnutie zľavy z úrokovej sadzby uvedené vo zverejnení.

7.2. Zmluva o splátkovom úvere v časti II. Poplatky, v bode 1. obsahovala dojednanie v znení: „Dlžník súhlasí, že z došlých súm Veriteľ najskôr uhradí splatné Poplatky a náklady súvisiace s Úverom, úroky z omeškania, úroky a istinu, a to v tomto poradí.“

7.3. Zmluva o splátkovom úvere v časti III. Záverečné ustanovenia, v bode 7. obsahovala dojednanie v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“

8. Z interaktívnej kalkulačky na výpočet RPMN zo stránky www.fininfo.sk predloženého žalobcom vyplýva, že pri čerpaní úveru dňa 20.11.2013 vo výške 5.000,00 Eur a 96 splátkach úveru vo výške 108,43 Eur mesačne, predstavuje RPMN 23,10 % a celkovo splatená suma je 10.409,28 Eur.

9. Z prehľadu údajov použitých na výpočet RPMN predloženého žalovaným vyplýva, že dňa 20.11.2013 bol čerpaný úver vo výške 5.000,00 Eur, a pri 95 splátkach splatných k 15. dňu v mesiaci od 15.01.2014 do 15.11.2021 vo výške 108,43 Eur a 96 splátke splatnej dňa 15.12.2021 vo výške 99,69 Eur je RPMN vo výške 22,74 % a celková čiastka predstavuje sumu 10.400,54 Eur.

10. Podľa § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

11. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

13. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

14. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

15. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

16. Podľa § 298 ods. 1 C.s.p., súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

17. Podľa § 298 ods. 2 C.s.p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej

podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

18. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

19. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

20. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

22. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

23. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

24. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,

d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,

e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,

f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,

g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,

h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,

i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,

j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,

l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukládajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,

m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,

- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprímerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

25. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

26. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

27. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

28. Podľa čl. 3 bod. 1 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe dôvery.

29. Medzi stranami nebolo sporu, že v predmetnom konaní ide o spotrebiteľský spor, teda spor zo zmluvy o splátkovom úvere ako zmluvy spotrebiteľskej uzatvorenej medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobca ako spotrebiteľ sa podanou žalobou voči žalovanému ako dodávateľovi domáha určenia neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok a vydania bezdôvodného obohatenia.

30. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

31. Žaloba žalobcu v časti vydania bezdôvodného obohatenia bola postavená na argumentácii, že predmetná zmluva o splátkovom úvere neobsahuje všetky náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a to správny údaj o výške RPMN, ktorý bol uvedený v zmluve vo výške 22,74 %, keďže správna výška RPMN podľa žalobcu je vo výške 23,35 %. Ďalej argumentoval tým, že v zmluve je nesprávne uvedená celková čiastka spojená s úverom vo výške 10.400,54 Eur, pričom správna výška je 10.409,28 Eur (výška mesačnej splátky 108,43 Eur x počet mesačných splátok 96). Zároveň predložil interaktívnu kalkulačku na výpočet RPMN do ktorej zadal výšku poskytnutého úveru 5.000,00 Eur, dátum poskytnutia úveru 20.11.2013, výšku mesačnej splátky 108,43 Eur, tak RPMN bolo vypočítané vo výške 23,10 % a celkovo zaplatená suma 10.409,28 Eur.

32. Po oboznámení s argumentáciou a dôkazmi predloženými žalovaným, súd dospel k záveru, že v zmluve o splátkovom úvere je uvedená správna výška RPMN ako aj celková čiastka, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť. Žalobca totiž vychádzal zo záveru, že v zmysle údajov uvedených v zmluve mal úver splatiť v 96 mesačných splátkach po 108,43 Eur, čo by predstavovalo celkovú čiastku spojenú s úverom vo výške 10.409,28 Eur (96 splátok x 108,43 Eur) a zároveň výška RPMN v zmysle kalkulačky predloženej žalobcom by predstavovala výšku 23,10 %. Ako však v priebehu konania vyplynulo, posledná 96 splátka

úveru nebola vo výške 108,43 Eur, ale iba vo výške 99,69 Eur. Ak teda v zmluve bola uvedená celková čiastka úveru 10.400,54 Eur, tak uvedené zodpovedá 95 splátkam po 108,43 a jednej splátke po 99,69 Eur a RPMN zo vo výške 22,74 %.

33. Uvedená argumentácia žalovaného a ním predložené dôkazy však viedli súd k záveru, že zmluva o splátkovom úvere neobsahuje náležitosť zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch a to výšku splátky a to konkrétne výšku poslednej 96 splátky úveru. V zmluve o úvere bolo uvedené, že žalovaným poskytnutý úver žalobcovi, tento uhradí v 96 splátkach po 108,43 Eur. Zmluva neobsahuje žiadne zmluvné dojednanie, ktoré by žalobcu ako spotrebiteľa upozorňovalo na skutočnosť, že posledná splátky úveru je v inej výške, ako je uvedené v zmluve. Bolo zákonnou povinnosťou žalovaného ako dodávateľa uviesť v zmluve v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V zmluve síce bol uvedený počet splátok 96 a výška splátky 108,43 Eur, uvedená však nezodpovedá skutočnosti, keďže podľa tvrdení a dôkazov predložených samotným žalovaným počet splátok bol 96, avšak iba prvých 95 z nich malo výšku 108,43 Eur a posledná 96 splátka výšku 99,69 Eur. Uvedenie skutočnej výšky poslednej splátky však v zmluve absentuje. Pokiaľ žalovaný poukazuje na znenie bodu 5.5.3. Obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s. pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní privátnym klientom a MIKRO podnikateľom, tak z uvedeného iba vyplýva, že výška poslednej splátky bude tvorená zostatkom pohľadávky banky, avšak nie je zrejmé jej výška. Ak z vyjadrení žalovaného ako banky v priebehu konania vyplýva, že je bežnou praxou, že posledná splátka úveru je v inej - nižšej výške ako ostatné splátky, nie je preto súdu zrejmé, prečo túto skutočnosť žalovaný neuviedol do zmluvy o splátkovom úvere. Súd konštatuje, že zo samotnej zmluvy o splátkovom úvere vôbec nevyplýva skutočnosť, aby posledná splátka úveru mala byť v inej výške, ako je výška splátky uvedená v zmluve, t.j. 108,43 Eur. V tomto smere neobstojí ani argumentácia žalovaného, že skutočnosť, že posledná splátka je v nižšej výške, ako predchádzajúce splátky je v prospech žalobcu ako spotrebiteľa. Súd zdôrazňuje, že v zmysle žaloby žalobca ako spotrebiteľ nemal vedomosť o skutočnosti, že posledná splátka úveru je nižšia ako predchádzajúce, a teda ak by plnil podľa údajov uvedených v zmluve, t.j. 96 splátok po 108,43 Eur, zaplatil by o 8,74 Eur viac, ako mal. Nie je súdu zrejmé, ako by to malo byť v prospech spotrebiteľa.

34. Keďže zmluva o splátkovom úvere neobsahovala správnu výšku poslednej splátky úveru, uvedené má za následok, ako keby výška splátky úveru nebola v zmluve uvedená, čo v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. spôsobuje, že predmetný úver je bezúročný a bezpoplatkový.

35. Na uvedenom závere, že úver je bezúročný a bezpoplatkový sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 3.874,05 Eur, pričom v žalobe tvrdil, že žalovaný mu poskytol úver vo výške 5.000,00 Eur, pričom on zaplatil mesačné splátky v celkovej výške 8.874,05 Eur. Zároveň k žalobe pripojil výpisy z úverového účtu. Keďže uvedené skutkové tvrdenia súd považoval za nedostatočné, výzvou zo dňa 25.04.2023 vyzval právneho zástupcu žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení ohľadne rozsahu plnení žalovanému, t.j. deň a výšku plnenia a ohľadne špecifikácie plnení, ktorých vydania titulom bezdôvodného obohatenia sa domáha. Zároveň bol upozornený, že jeho podanie bude doručené právnomu zástupcovi žalovaného na zaujatie stanoviska. Uvedená výzva bola právnomu zástupcovi žalobcu doručená dňa 21.05.2023, pričom v súdom stanovenej lehote 10 dní na ňu nereagoval. Až na pojednávaní konanom dňa 20.06.2023 právny zástupca žalobcu iba uviedol, že za plnenia žalobcu považuje všetky jednotlivé čiastkové plnenia splátok, ktoré sú definované ako splátka vo výpisoch žalovaného za obdobie rokov 2013-2018, čo v ich súčte tvorí sumu, ktorú uviedol v žalobe. A pokiaľ ide o predmet bezdôvodného obohatenia, poukázal na splátky z 27.02.2018, 15.02.2018, 15.01.2018, 15.12.2017, 15.11.2017. Na základe uvedených splátok malo dôjsť k zaplateniu nad sumu istiny a teda tieto splátky zaplatené byť nemali, preto tvoria bezdôvodné obohatenie.

36. Konajúci súd konštatuje, že v civilnom sporovom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana sporu, ktorá tieto povinnosti nesplnila. Medzi povinnosťou tvrdenia a medzi povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana sporu nesplní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazné bremeno ako procesný inštitút v civilnom sporovom konaní spočíva v zodpovednosti strany za to, že v konaní budú preukázané tie rozhodné skutočnosti, ku ktorým sa dôkazné bremeno

viaže. Ak neboli preukázané tvrdenia strany, tento dôkazné bremeno neunesol, čoho následkom je rozhodnutie súdu vo veci samej v jeho neprospech. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktoré sa týkajú povinnosti tvrdenia a povinnosti označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou právnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena, ako aj nositeľa dôkazného bremena.

37. Ohľadne bremena tvrdenia a povinnosti dôkazného bremena v súdnom konaní súd poukazuje na právny názor vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 22.09.2010, sp.zn. 3 M Cdo 6/2010, v ktorom uviedol, že „Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Tak napríklad v konaní o zaplatenie dlhu z určitej zmluvy má žalobca (veriteľ) povinnosť bremeno tvrdenia v tom, že so žalovaným (dlžníkom) uzavrel zmluvu, že na jej základe poskytol žalovanému určité plnenie a že žalovaný za toto plnenie neposkytol riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu). Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti; žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný (dlžník) nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí tvrdiť, že za poskytnuté plnenie zaplatil a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu“.

38. Súd má za to, že žalobca neunesol v predmetnom civilnom sporovom konaní bremeno tvrdenia ohľadne nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ak sa žalobca domáha v súdnom spore vydania plnení, ktoré poskytol žalovanému, je jeho procesnou povinnosťou uviesť, ktorých konkrétnych plnení sa domáha vydania z titulu bezdôvodného obohatenia. Teda musí minimálne skutkovo tvrdiť, kedy (časovo) plnil, v akej výške plnil, komu plnil plnenie, ktorého vydania sa domáha. V tomto smere súd poukazuje na znenie § 132 ods. 1, 2 C.s.p. podľa ktorého v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Pritom opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Z uvedeného vyplýva procesná povinnosť žalobcu uviesť v žalobe pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, pričom uvedenú povinnosť nemôže nahradiť odkazom na označené a predložené dôkazy, t.j. výpisy z úverového účtu. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu na výzvu súdu na doplnenie skutkových tvrdení dodatočne na pojednávaní iba uviedol dátumy splátok úveru, ktorých vydania sa v tomto konaní domáha, avšak neuviedol výšku jednotlivých týchto splátok. Na základe takýchto skutkových tvrdení súd nevedel posúdiť dôvodnosť žaloby v časti vydania bezdôvodného obohatenia. Z civilného sporového poriadku vyplýva, že žalobca musí uviesť rozhodujúce skutkové tvrdenia a nemôže ich nahradiť odkazom na predložené dôkazy. Teda nie je úlohou súdu, aby z výpisov z úverového účtu sám zisťoval výšku jednotlivých plnení, ktorých vydania sa žalobca domáha. Žalobca je spotrebiteľom, avšak ani z ustanovení § 290 a nasl. C.s.p. nevyplýva, aby ho v súdnom sporovom konaní nezaťažovalo bremeno tvrdenia a to predovšetkým v procesnom postavení žalobcu, keď si uplatňuje voči dodávateľovi svoje nároky.

39. Bremeno tvrdenia, tak ako aj bremeno dôkazné zaťažuje stranu sporu. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom úspechu v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. relevantne tvrdiť má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu v podobe prehry sporu, ktorá sa prejaví v meritórnom rozhodnutí veci. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, pričom strany sporu majú povinnosť doložiť svoje skutkové tvrdenia dôkazmi.

40. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že z dôvodu neunesenia bremena tvrdenia zo strany žalobcu, súd jeho žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol.

41. Pokiaľ ide o žalobu v časti určenia dvoch neprijateľných zmluvných podmienok, tak žalovaný v rámci procesnej obrany namietal neprípustnosť takejto žaloby.

42. Súd nesúhlasí s namietanou neprístupnosťou žaloby o určenie neprijateľných zmluvných podmienok. Súd považuje za potrebné uviesť, že pri žalobách spotrebiteľov o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ide o osobitný druh žalôb vyplývajúci z právneho predpisu, v danom prípade z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Súd v uvedenom smere poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.03.2019 sp.zn. 6Cdo/27/2018, v ktorom bolo konštatované nasledujúce: „14. V preskúmvanej veci dovolateľ opodstatnene namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Táto nesprávnosť bola daná posudzovaním veci podľa nesprávnej právnej normy, a to podľa ustanovenia § 137 písm. c) C. s. p., ktorého použitie v danej veci neprichádzalo do úvahy. Žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) C. s. p. (predtým v zmysle § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku). K tomuto právnenému záveru dospel aktuálne najvyšší súd už v rozhodnutí z 28. februára 2019 sp. zn. 6 Cdo 127/2017, v ktorom uviedol, že ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Vychádza totiž z predpokladu, že dodávateľ porušuje svoju povinnosť nepoužívať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Je založená na protiprávnom konaní dodávateľa voči spotrebiteľovi. Kladným rozhodnutím o takejto žalobe sa priamo nedeclaruje (ne)existencia práva, ale sa deklaruje existencia nečestnej podmienky, ktorá je v spotrebiteľskej zmluve od jej vzniku. Možno ju uplatniť len v prípade spotrebiteľskej zmluvy a odlišným je aj účel, ktorému má slúžiť (jej cieľom je zabrániť používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky).

15. Žaloba o vyslovenie, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná, je osobitným právnym prostriedkom ochrany spotrebiteľa, a to obdobne, ako je napríklad v prípadoch ochrany pred diskrimináciou považovaná za takýto osobitný právny prostriedok ochrany práva žaloba o vyslovenie, že bolo porušené právo žalobcu na rovnaké zaobchádzanie, alebo v prípadoch ochrany osobnostných práv žaloba o vyslovenie, že určitý výrok je nepravdivý, resp., že bolo určitým spôsobom neoprávnene zasiahnuté do osobnostných práv. Povaha takejto žaloby ako osobitného právneho prostriedku ochrany spotrebiteľa (a teda nie ako určovacej žaloby) bola naznačená už v rozhodnutí najvyššieho súdu zo 14. septembra 2016 sp. zn. 6 Cdo 389/2015. V tomto rozhodnutí najvyšší súd v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva, konštatoval, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.“

43. Ďalej má súd za to, že žalobe spotrebiteľa o určenie neprijateľných zmluvných podmienok nebráni ani ustanovenie § 301 a nasl. C.s.p., ktoré upravuje konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Súd v tejto právnej otázke poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.01.2017 sp.zn. 6Ndc/20/2016 v znení: „Konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach je výnimkou (kedy zákon ustanovuje inak) z pravidla, že na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd (§ 12 C. s. p.). Na toto konanie sú ako sudy prvej inštancie príslušné zákonodarcom určené krajské sudy (§ 31). Obsahom konania je súdny prieskum neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a nekalé obchodné praktiky, a to nezávisle od okolností konkrétneho prípadu. Na podanie žaloby nie je aktívne vecne legitimovaný spotrebiteľ, ale iba subjekty uvedené v § 302 C. s. p. Samotný spotrebiteľ v konaní nevystupuje, avšak rozhodnutie súdu má účinky erga omnes (§ 306 C. s. p.). Zavedenie osobitného konania podľa § 301 C. s. p. neznamena, že spotrebiteľ sa nemôže domáhať neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti C. s. p. zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. C. s. p. len s účinkami inter partes.“

44. Vzhľadom k vyššie uvedenému má súd za to, že žaloba žalobcu o určenie neprijateľných zmluvných podmienok je procesne prípustná.

45. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

46. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Z rozhodovacej činnosti súdov vyplýva, že za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch).

47. Dôležité je však aj to, že právne posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa sústreďuje na objektívne posúdenie zmluvnej podmienky vo vzťahu k spotrebiteľovi a teda je bezvýznamné, či dodávateľ ju použije alebo nie, nakoľko rozhodujúce je to, či je objektívne spôsobilá vyvolať stav hrubej nerovnováhy bez ohľadu na pôsobenie tejto klauzuly v skutkových okolnostiach konkrétneho prípadu. V tejto súvislosti súd poukazuje na článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS, ktorá nie je o výhodnosti právnych následkov neprijateľnej zmluvnej podmienky pre spotrebiteľa, ale o objektivizácii jeho ochrany, ktorá je vyjadrená pozitívnym príkazom, podľa ktorého členské štáty a ich orgány zabezpečia, aby spotrebiteľ nebol viazaný neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

48. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania a v zmysle vyššie uvedeného, súd dospel k záveru, že zmluvné podmienky v zmluve o splátkovom úvere uvedené v časti II. Poplatky, v bode 1., v znení: „Poplatok za upomienku je vo výške 25 EUR za každú vystavenú upomienku“, ďalej v časti III. Záverečné ustanovenia, bod 7., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“ sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

49. Vo vzťahu k poplatku za upomienku súd konštatuje, že má povahu skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné a navyše netransparentné. Zmyslom upomienky je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, aby si dodatočne splnil svoju povinnosť, s plnením ktorej je v omeškaní. Účelom upomienky nemôže byť získanie majetkového prospechu vo forme finančnej sankcie voči spotrebiteľovi. Tento poplatok nemožno chápať ani ako poplatok za službu, nepochybne jej výška 25,00 Eur presahuje administratívne náklady spojené s vyhotovením a zaslaním upomienky. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmu dodávateľa, ide o tzv. teóriu skutočného plnenia. Poplatok za upomienku predstavuje plnenie, ktoré nie je v záujme spotrebiteľa, ale je účtovaný v záujme banky, výlučne od nej závisí koľko upomienok zašle a aká bude konečná výška sankcie. Nepochybne teda bolo právne dôvodné túto zmluvnú podmienku určiť za neprijateľnú, keďže spočíva v neprimerane vysokej sankcii, ktorej výška nie je odôvodnená nákladmi banky. Je stanovená pevnou sumou, ktorá nie je nijako odôvodnená. Súd dodáva, že totožnú zmluvnú podmienku súdy opakovane už právoplatnými rozsudkami vyhlásili za neprijateľnú, napr. rozsudok Okresného súdu Prešov, č.k. 14Csp/160/2019-116, zo dňa 07.10.2020 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove; sp.zn. 15CoCsp/23/2020, z 11.02.2021, rozsudok Okresného súdu Svidník, č.k. 4Csp/39/2019-178, zo dňa 03.03.2020 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 18CoCsp/36/2020, z 28.09.2021 a rozsudok Okresného súdu Prešov, č.k. 9Csp/124/2020-191, zo dňa 25.03.2021 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 22CoCsp/18/2021, z 29.06.2021. Neobstojí ani obrana žalovaného a jeho poukaz na § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorý upravuje najvyššiu výšku

prípustnej sankcie pre spotrebiteľa za omeškanie so splácaním peňažných prostriedkov. Uvedené ustanovenie teda upravuje najvyššiu výšku prípustnej sankcie, avšak nijako nevylučuje, aby súd posudzoval samostatne dôvodnosť jednotlivých sankcií (úrokov z omeškania, zmluvných pokút, iných plnení za omeškanie so splácaním peňažných prostriedkov), ktoré sú voči spotrebiteľovi uplatňované. Samotná jednotlivá sankcia uplatňovaná voči spotrebiteľovi musí byť v súlade so zákonom. Zmluvné dojednanie o poplatku za upomienku vo výške 25,00 Eur teda predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže od spotrebiteľa vyžadujú plnenie za službu, ktorá v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa, ale dodávateľa.

50. K zmluvnej podmienke ohľadne aplikácie Obchodného zákonníka súd uvádza, že ide o zmluvné ustanovenie, ktoré je v rozpore s aktuálnou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 52 ods. 2 vetou treťou Občianskeho zákonníka, ktorý bol doplnený o túto vetu zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 01.04.2015. Nemôžu byť žiadne pochybnosti o tom, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy v neprospech spotrebiteľa, keďže vylučuje použitie Občianskeho zákonníka, ktorého úprava v zásade je pre spotrebiteľa výhodnejšia ako úprava v Obchodnom zákonníku. Súd poukazuje aj na právny záver vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3MCdo/14/2014 zo dňa 21.04.2015, podľa ktorého vzhľadom na to, že zákon č. 102/2014 Z.z. neobsahuje prechodné ustanovenie k § 52 ods. 2 vete tretej, toto ustanovenie sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred dňom účinnosti danej právnej normy. Zároveň však súd poukazuje aj na už citovaný § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a preto táto zmluvná podmienka je v rozpore s citovaným ustanovením. ňou bolo upravené, že všetky vzťahy bez výnimky medzi účastníkmi zmluvy sa budú riadiť Obchodným zákonníkom, hoci nepochybne uzavreli spotrebiteľskú zmluvu, ktorá sa posudzuje v zmysle noriem občianskeho práva. Obchodný zákonník pritom neobsahoval úpravu neprijateľných zmluvných podmienok a teda možno dospieť k záveru, že cieľom dojednania tejto zmluvnej podmienky zo strany žalovaného, ktorý ju predformuloval, bolo znemožnenie aplikácie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa. Nepochybne preto aj táto zmluvná podmienka, ktorá je navyše v rozpore s aktuálnou právnou úpravou napĺňa všetky znaky neprijateľnosti v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Totožnú zmluvnú podmienku voči žalovanému súdy už určili právoplatnými rozsudkami za neprijateľnú, napr. rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 32Csp/136/2019-85, z 31.03.2021, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5CoCsp/22/2021, z 20.01.2022; rozsudok Okresného súdu Prešov, sp.zn. 20Csp/171/2019, z 17.08.2020 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7CoCsp/55/2020 z 24.06.2021. Pokiaľ žalovaný poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/294/2019 zo dňa 28.02.2022, tak z jeho odôvodnenia vyplýva, že súdy (okresný, krajský) neposudzovali vecne neprijateľnosť obdobnej zmluvnej podmienky, keďže mali za to, že žaloba o určenie právnej skutočnosti nie je prípustná vzhľadom k tomu, že nemá súvis so spotrebiteľským sporom, keďže v danom spore sa spotrebiteľ nedomáhal vydania bezdôvodného obohatenia. S uvedeným záverom sa v zásade stotožnil aj dovolací súd, čo je však v rozpore s jeho inými rozhodnutiami, napr. vyššie citovaným rozhodnutím zo dňa 28.03.2019 sp.zn. 6Cdo/27/2018, ktorý pripúšťa žalobu spotrebiteľa o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Zároveň dovolací súd vo svojom rozhodnutí poukázal na dôsledky aplikácie ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka (absolútne obchodnoprávne vzťahy) na právne vzťahy založené spotrebiteľskou zmluvou. Predmetom tohto súdneho konania však bola neprijateľnosť zmluvnej podmienky vzťahujúcej sa k ustanoveniu § 262 Obchodného zákonníka, t.j. voľba účastníkov o použití Obchodného zákonníka na spotrebiteľské vzťahy.

51. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody súd žalobe žalobcu v časti určenia dvoch neprijateľných zmluvných podmienok vyhovel.

52. Záverom súd uvádza, že už podľa konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

53. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

54. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

55. Predmetom konania v zmysle podanej žaloby boli tri samostatné žalobné návrhy a to žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia a žaloba na určenie dvoch neprijateľných zmluvných podmienok. Žalobca bol v konaní úspešný vo vzťahu k určení dvoch neprijateľných zmluvných podmienok, preto mu súd podľa § 255 ods. 1 C.s.p. spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. vo vzťahu k týmto nárokom priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalovaný bol úspešný ohľadne žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia, preto mu súd v zmysle citovaných ustanovení vo vzťahu k žalobe na vydanie bezdôvodného obohatenia priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Bardejov, v 3 písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Podľa ust. § 365 ods.1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods.2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods.3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).